

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra obchodu, cestovního ruchu a jazyků

Teze bakalářské práce

Inovace produktů pro cykloturisty v NP Šumava

Vypracoval: Kateřina Půbalová

Vedoucí práce: doc. Ing. Roman Švec, Ph.D.

České Budějovice

2023

Klíčová slova: Cyklisté, Národní park Šumava, elektrokolo, klasické kolo, inovace pro cyklisty

Anotace: Národní park Šumava je díky jeho rozmanité krajině vhodný pro aktivní cestovní ruch. Cílem NP Šumava je nabídnout kvalitní služby návštěvníkům jak v oblasti stravování, ubytování, tak během orientace na cyklistických trasách. Tato bakalářská práce umožní čtenářům nahlédnout do problematiky produktu cestovního ruchu pro cyklisty a následné inovace. Dále se čtenář dozví, zda existuje rozdílné chování vybraných cílových skupin.

Úvod a přehled literatury

Tématem bakalářské práce je inovace produktu pro cykloturisty v NP Šumava. Důvodem výběru tohoto tématu je blízký vztah k cyklistice a k Národnímu parku Šumava. Dále bylo zajímavé prostudovat systémy cyklistiky, značení či služby s ní spojené.

Pro účastníky cestovního ruchu, kteří rádi tráví svůj volný čas aktivním způsobem, je ideální příležitostí navštívit NP Šumava. Ten je známý především pro jeho přírodní atraktivitu, které lze pozorovat ze sedla kola nebo jako klasický turista. Pobyt na Šumavě je spojen s řadou dalších služeb cestovního ruchu. Značení cyklistických tras nebo stravovací či ubytovací služby. V dnešní době cyklisté nejezdí pouze na kolech klasických, ale postupně se do povědomí cyklistiky dostává pojem elektrokolo. Smyslem bakalářské práce bylo prozkoumat trend dnešní cyklistiky – elektrocyklistika.

V první části se autorka práce zaměřila na terminologii. Vysvětlení odborných pojmů v oblasti cestovního ruchu, cyklistiky nebo marketingu, slouží k hlubšímu pochopení tématu práce. Důležité je si uvědomit, že bakalářská práce je zaměřena na cyklistiku, která je součástí sportovního cestovního ruchu. Další kapitoly, uvedené v teoretické části, vysvětlují systém ochrany přírody a problematiku s ní spojenou.

V druhé části této práce bylo praktické rozebrání problematiky. Charakteristika zkoumaného území, cyklistické trasy, které se ve zkoumané oblasti nachází či služby, které mohou návštěvníci oblasti využít jako cykloturisté. Pomocí kvantitativní a kvalitativní metody sběru dat. U kvantitativního způsobu se jedná o dotazníkové šetření. Kvalitativní způsob je zastoupen polostrukturovaným rozhovorem a následně vlastní pozorování šumavské oblasti. Získaná data z dotazníkového šetření byla následně zpracována do grafů, kde byla použita deskriptivní metoda hodnocení dat, další způsob zaznamenávání získaných dat byla vytvořena mapa pomocí online portálu pro tvorbu map.

Na základě výsledků, které byly rozebrány v praktické části, byly zodpovězené výzkumné otázky, které byly položeny. Poslední část bakalářské práce je věnována na samotnou inovaci produktu pro cykloturisty. Inovace byla navržena na základě kvalitativního způsobu sběru dat – polostrukturovaný rozhovor. Součástí inovace je sestaven finanční plán a následná marketingová komunikace díky které se inovace dostane do povědomí cykloturistů, kteří navštíví Národní park Šumava.

Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit rozdíly v chování cyklistů s klasickým kolem a elektrokolem, zejména z hlediska délky a časového plánu tras, které jsou realizované v NP Šumava, a zjištění % zastoupení cyklistů s elektrokolem z celkového počtu cyklistů.

Dílčím cílem práce je zjištění vnímání chráněného území a následné odhalení specifik a požadavků vybrané cílové skupiny.

Na základě zjištěných dat budou navržené inovace produktů pro cykloturisty včetně marketingového a finančního zajištění.

Metodika

Pro terénní šetření byl získán dotazník, který byl vytvořen Národním parkem Šumava a obsahoval sedmnáct otázek. Díky osobnímu rozhovoru, který umožňuje bližší kontakt s respondentem, bylo možné získat více názorů, přání nebo stížností. Jak již bylo zmíněno, dotazník obsahoval sedmnáct otázek týkající se navštívených míst, aktivit v NP nebo všeobecné otázky demografického směru (Management, Marketing, 2023).

Dotazování probíhalo ve dvaceti dnech od května do září, jak ve všední dny, tak o víkendech. Dotazováno bylo ve finálním součtu 356 cyklistů z plánovaných 400. 90 % respondentů byli ochotni odpovědět a zbylých 10% vyplnění dotazníků odmítlo. Dotazník obsahoval celkem 17 otázek, z čehož bylo 5 otevřených otázek, 12 uzavřených otázek.

V rámci terénního šetření bylo navštíveno deset míst v NP Šumava, kde pomocí dotazníku určeného pro cykloturisty byl zjišťován stav cyklistických tras, délka cyklovýletu, typ jízdního kola a názory na kvalitu poskytovaných služeb.

Polostrukturovaný rozhovor je tvořen danými okruhy, na které se autorka respondenta ptala. Během polostrukturovaného rozhovoru lze zaměnit pořadí předem sepsaných otázek. Jako každá metoda sběru dat, tak i tato má své výhody a nevýhody. Výhodou tohoto způsobu může mít například pokládání doplňujících otázek či možnost projevit procesy, mezi nevýhody lze zařadit autentičnost tazatele (Miovský, 2006).

Polostrukturovaný rozhovor probíhal na centrále na jaře roku 2022 s manažerem Národního parku Šumava. Hlavní pomůckou během sestavování otázek do rozhovoru byla data získaná z dotazníku. Cílem bylo získat informace a názor z pohledu zaměstnance, nikoli turisty

v Národním parku Šumava. Rozhovor obsahoval otázky, týkající se terénního označení, které, jak uvedli respondenti v dotazníku, je největším pomocníkem během jejich cyklovýletu. Dalším dílčím cílem bylo zjistit, jaké metody terénního označení je využíváno v NP Šumava. Důvod, proč byl vybrán právě tento druh rozhovoru byl ten, že byla možnost během rozhovoru klást doplňující otázky respondentovi a tím získat i jiný pohled na problematiku.

Otázky, které byly pokládány během rozhovoru, byly zaměřené nejprve na obecné informace o Šumavě. Například výjimečnost a charakteristiku Národního parku Šumava. Postupně rozhovor přecházel do konkrétních otázek, které se týkaly samotného terénního označení, konkrétně jaké jsou možnosti. Úkolem bylo zjistit, jaké je současné terénní značení cyklotras, zda je možné v zónách národního parku změnit terénní označení nebo kdo má na starosti údržbu cyklotras v místech Národního parku Šumava.

Poslední metoda sběru dat bylo vlastní pozorování autorky. Jak již bylo zmíněno, autorka navštívila 10 míst na Šumavě, kterými vedou cyklostezky. Díky možnosti osobní přítomnosti lze zhodnotit stav cyklistických tras na kterých probíhalo dotazníkové šetření. Dalším pomocníkem pro vlastní pozorování byly aktuálně vydané články o Šumavě, které autorce přiblížily situaci. Díky mapě, která byla autorkou vytvořena, měla autorka práce možnost zjistit, jaké služby v oblasti cestovního ruchu (stravovací, ubytovací) Šumava nabízí. V neposlední řadě se autorka zajímala, jaká místa získala certifikaci „Cyklisté vítáni“.

Výsledky

Během první metody sběru dat, konkrétně dotazníkového šetření, bylo cílem odhalit rozdílné chování cyklistů na klasickém kole a cyklistů na elektrokole. Ve většině případech byly odpovědi totožné. V prvním momentě se zdálo, že v dnešní době rozdíly v chování mezi elektrocyklisty a cyklisty na klasickém kole neexistují. Ovšem po zpracování dotazníkového šetření ihned druhá otázka ukázala opak. Největší rozdíl v chování cílových skupin byl zaznamenán u otázky „*Jakým způsobem jste se vydal/a na dnešní cyklonávštěvu do Národního parku Šumava?*“ Dále bylo zjištěno z dotazníkového šetření, že z celkového počtu cyklistů, převládají cyklisté s klasickým kolem nad cyklisty s kolem elektrickým. Poslední zjištění z dotazníkového šetření, týkající se délky a časového plánu trasy, bylo rozebráno v otázce číslo 6, která byla zaměřena právě na časovou délku jejich cyklovýletu. Podle odpovědí obou cílových skupin bylo zjištěno, že v tomto případě nejsou zjištěny velké rozdíly časové

náročnosti. U otázky číslo sedm, která se týkala délky plánu trasy cyklovýletu taktéž nebyl zjištěn významný rozdíl cílových skupin.

Úkolem druhého způsobu sběru dat formou polostrukturovaného rozhovoru, bylo získat informace, které se týkaly terénního značení v Národním parku Šumava. Na základě rozhovoru, viz příloha, byl zjištěn „starší způsob značení“, neboli pásové. Úkolem byla tvorba inovace produktu pro cykloturisty. V tomto případě se jednalo o přeměnu ze stávajícího pásového označení na „novější“ silniční, které se zde v Národním parku Šumava prozatím neprojektuje. Proto byla autorkou navržena inovace, která se týká změny systému terénního označení.

Poznatky z poslední metody sběru dat, vlastního pozorování, jsou spojené především se službami, které jednotlivé provozovny poskytují cykloturistům. S tím je spojen projekt Cyklisté vítáni, kteří se snaží zajistit cykloturistům nejlepší služby. Na mapách, které byly autorkou vytvořené, je vyznačeno celkové množství provozoven, poskytující ubytovací a stravovací služby se získanou certifikací.

Návrhy

Na základě rozhovoru s pracovníkem Národního parku Šumava a následného vyhodnocení této metody, byly zjištěny určité nedostatky, které jsou uvedeny v této kapitole. Tato kapitola je dále obohacena o návrhy a opatření, které vedou ke zlepšení orientace cyklistů v místech národního parku Šumava.

Během polostrukturovaného rozhovoru s manažerem NP Šumava byla získána data o terénním cyklistickém značení, které, jak již bylo zmíněno, je u cykloturistů velkým pomocníkem během jejich cyklovýletu. Cyklistické trasy jsou v Národním parku Šumava značené pomocí pásového značení. Cílem byla „přeměna“ z pásového označení na silniční. Během tvorby návrhu, byla autorka práce v kontaktu s panem Miroslavem Ernestem, členem a dodavatelem Nadace Jihočeské cyklistiky. Nadace, která se zabývá veškerými jihočeskými cyklotrasami, jejich úpravou, značení nebo celkovou údržbou. Hlavním úkolem autorky bylo získat data, ze kterých byl následně zpracován předběžný rozpočet pro inovaci v terénním označení Národního parku Šumava. Údaje, uvedené v tabulkách, které jsou vytvořené autorkou, jsou náklady spojené s montáží jednotlivých značek včetně práce. Ceny uvedené za práci cyklistického značení mohou být různé a mohou se zde vyskytovat cenové rozdíly jednotlivých zhotovitelů. Proto jsou v tabulce č. 4 uvedené průměrné sazby práce za hodinu. Způsoby, jak navrženou inovaci lze financovat je hned několik. Náklady, spojené s údržbou a modernizací cyklistických tras, lze financovat například ze státního fondu dopravní infrastruktury, strukturálních fondů EU,

rozpočtů obcí a měst nebo z rozpočtu krajů. Výběr konkrétního zdroje financování závisí na rozhodnutí orgánů, zabývajících se touto problematikou.

Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na téma Inovace produktu pro cykloturisty v Národním parku Šumava. Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zjistit procentuální zastoupení cyklistů s kolem klasickým a s elektro kolem, tento cíl byl zpracován na základě odpovědí z dotazníkového šetření viz otázka č. 1. Dalším cílem bylo zjistit rozdílné chování obou cílových skupin v NP Šumava, zejména z hlediska délky a časového plánu tras, které jsou realizované v NP Šumava. Dílčím cílem práce bylo zjištění vnímání chráněného území a následné odhalení specifík a požadavků vybrané cílové skupiny. Na základě zjištěných dat byly navrženy inovace produktů pro cykloturisty včetně marketingového a finančního zajištění.

Součástí bakalářské práce byly položeny tři výzkumné otázky, první výzkumná otázka byla zaměřena na rozdílné chování cyklistů a e-cyklistů v NP Šumava. Na základě výsledků z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že rozdíl v chování cyklistů a e-cyklistů je viditelné na způsobu, jakým se dopravují na počáteční místo jejich cyklovýletu. Druhá otázka se zabývala terénním značením cyklistických tras v NP Šumava. Odpověď na druhou otázku byla získána z odpovědí polostrukturovaného rozhovoru. Díky jednotlivým odpovědím bylo možno zjistit, jaké terénní označení lze v NP Šumava najít a na základě toho sestavit inovaci produktu pro cyklisty. Třetí otázka byla spojena se stravovacími a ubytovacími službami a odpovězena formou vlastního pozorování, díky kterému byly autorkou sestaveny mapy, ve kterých jsou vyznačena místa provozoven, která jsou součástí programu Cyklisté vítáni.

Dle názoru autorky byly cíle práce splněny a jsou nadále doporučeny Nadací jihočeské cyklostezky, která se zabývá údržbou cyklistických tras v NP Šumava. Dále by bylo vhodné

Seznam vybraných citací

- Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*.
- Management, Marketing (2023). *Osobní rozhovor*. Dostupné 26.6.2023 z <https://management-marketing.studentske.eu/2008/07/osobn-rozhovor-interview.html>

Další bibliografické údaje

Type of thesis: bachelor

Author: Kateřina Půbalová

Academic Year: 2022/2023

Department: Department of Accounting and Finance, Faculty of Economics, University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Czech Republic

Thesis supervisor/r: doc. Ing. Roman Švec, Ph.D.

Number of pages:

Language of thesis: CZ/ENG

Title of Thesis: Innovation of products for cyclists in the Šumava National Park

Annotation: Thanks to its diverse landscape, Šumava National Park is suitable for active tourism. The aim of NP Šumava is to offer quality services to visitors in the area of catering, accommodation and orientation on cycling routes. This bachelor thesis will give readers an insight into the issues of the tourism product for cyclists and subsequent innovations. Furthermore, the reader will learn whether there are differences in the behaviour of the selected target groups.

Key words: cyclists, Šumava National Park, e-bike, classic bike, innovation for cyclists

Přílohy vázané v práci:

Příloha 1 Dotaník

Příloha 2 Polostrukturovaný rozhovor